

Biebrzańskie Wieści

Gazeta informacyjna Biebrzańskiego Parku Narodowego

numer 4 wiosna 2010

Natura 2000 w dolinie Biebrzy

Od 2004 r. obowiązują nas przepisy unijne, w tym te, dotyczące europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Przez wielu postrzeganej negatywnie jako przeszkodę w rozwoju gminy, regionu czy kraju. Najczęściej wynika to z niepełnej wiedzy na jej temat.

Urszula Biereźnoj

W dolinie Biebrzy mamy dwa rozległe obszary Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Biebrzańska” – kod PLB 200006 (148 000 ha) powołany dla ochrony ponad 20 różnych gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Biebrzy” – kod PLH 200008 (121 000 ha), w celu ochrony przede wszystkim ekosystemów błotnych i bagiennych.

Konsultacje społeczne

Obecnie, dla ponad 400 obszarów Natura 2000 w całej Polsce rozpoczynają się prace nad tworzeniem planów **zadań ochronnych**² (PZO). Jest to postępowanie złożone z wielu elementów. Cały proces planowania zadań ochronnych na obszarach Natura 2000 powinien

podlegać konsultacjom społecznym. Zapewnienie udziału społeczeństwa w pracy nad poszczególnymi etapami to jedna z ważnych składowych procesów planowania. Zapis ten stwarza nam możliwość czynnego uczestnictwa w procesie

opracowania dokumentu mającego wpływ na przyszły kierunek rozwoju danego obszaru. Ze względów logistycznych i finansowych organizatorzy nie są w stanie zaprosić na spotkanie każdego obywatela. Należy pamiętać, że dyskusji nie pod-

legają wymogi wynikające z prawa wspólnotowego i krajowego, np. wymóg zachowania naturalnego charakteru koryta rzeki Biebrzy czy konieczność utworzenia obszaru Natura 2000.

Minister Środowiska powierzył sporządzenie planów zadań ochronnych (PZO) organom nadzorującym lub zarządzającym obszarem. W przeważającej mierze są to Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska (RDOŚ). To one w większości będą prowadziły spotkania dyskusyjne (www.rdos.eu.pl).

Planowanie zadań ochronnych nad Biebrzą

W przypadku obszarów „Dolina Biebrzy” i „Ostoja Biebrzańska” nadzorującym ich ochronę jest Dyrektor BbPN.

Ciąg dalszy na str. 2-3.

Sieć Natura 2000 wyróżnia się spośród innych form ochrony przyrody dwoma ważnymi założeniami:

■ **jest to obszar ochrony a nie obszar chroniony**, tzn. że na terenie obszaru Natura 2000 ochronie podlegają tylko **przedmioty ochrony**¹ i ich siedliska, które zapisane są w tzw. „SDF-ie” czyli Standardowym Formularzu Danych konkretnego obszaru naturalnego. Ważną kwestią jest, iż na terenie tzw. ptasim ochronie podlegają ptaki i ich siedliska a na obszarze siedliskowym tylko siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt ważne dla Unii Europejskiej.

■ **ochrona siedlisk i gatunków powinna być zintegrowana** z aktywnością gospodarczą człowieka, planowanie ochrony obszaru Natura 2000 powinno odbywać się z udziałem lokalnych społeczności; w wielu przypadkach akceptacja społeczna jest niezbędna, by prawidłowo zaplanować i wykonać zadania ochronne. Często aktywność lokalnej ludności jest podstawą utrzymania chronionych siedlisk i gatunków, np. poprzez opóźnione koszenie łąk.

W numerze:

- 2010 Rokiem Wodniczki w Biebrzańskim Parku Narodowym **2**
- Wiosna w ogrodzie. Sadzimy krzewy **3**
- Jak wyciąć drzewo zgodnie z prawem **4**
- Rozmowy z postem Kazimierzem Gwiazdowskim i twórcą ludowym Antonim Mikuckim **5**
- Kalendarium imprez organizowanych w dolinie Biebrzy w 2010 roku **6**
- Batalion – osobliwość Bagien Biebrzańskich **7**

*Radosnych Świąt Wielkanocnych,
smacznego jajka
i mokrego śmigusa-dyngusa
życzą*

Dyrekcja i Pracownicy Biebrzańskiego Parku Narodowego

**2010
Rok
Wodniczki**

Fot. G. i T. Klosowsky

2010 Rokiem Wodniczki w Biebrzańskim Parku Narodowym

2010 rok jest obchodzony przez Biebrzański Park Narodowy jako „Rok wodniczki”. Jest to sztandarowy gatunek ptaka w naszym parku. Co sprawia, że ten niepozorny ptaszek jest dla nas tak ważny?

Piotr Marczakiewicz

Wodniczka jest najrzadszym i jednocześnie jedynym globalnie zagrożonym ptakiem wróblowym Europy kontynentalnej. Wynika to z jej przywiązania do siedlisk, które w Europie stały się wskutek działalności ludzkiej niezwykle rzadkie. Wodniczka odbywa bowiem lęgi głównie na kępiastych turzycowiskach z bogatą warstwą mszystą i płytką wodą pomiędzy kępami. Zasięg jej występowania porozrywany jest obecnie

na rozproszone i odizolowane „wyspy” odpowiedniego siedliska, przy czym ponad 90% populacji światowej koncentruje się w trzech krajach: Białorusi, Ukrainie i Polsce, w pobliżu zbiegu ich granic.

Biebrzańska populacja wodniczki jest drugą co do wielkości na świecie i stanowi od 15 do 20% populacji światowej. Tak więc od stanu biebrzańskiej populacji w dużej mierze zależy przyszłość całego gatunku. Dlatego wodniczka jest najcenniejszym z punktu widzenia ochrony przyrody ptakiem gnieźdzącym się w Biebrzańskim Parku Narodowym. Jednym z ważniejszych zadań stojących przed Parkiem jest zachowanie stanu jej populacji

Fot. G. i T. Kłosowsky

przynajmniej na obecnym poziomie.

Z silnym przywiązaniem wodniczki do specyficznych siedlisk lęgowych związane jest jej główne zagrożenie – ich utrata. W Biebrzańskim Parku Narodowym spowodowana jest to głównie przez zarastanie otwartych turzycowisk krzewami, drzewami oraz trzciną. Powoduje to wycofywanie się wodniczki, aż do jej całkowitego zniknięcia. Przeciwdziałać temu można poprzez usuwanie krzewów i przywracanie koszenia na zagrożonych obszarach.

Biebrzański Park Narodowy podejmuje i podejmuje wiele działań mających na celu powstrzymanie zarastania bagien. Jednym z ostatnich i jednocześnie największym z takich projektów jest „Ochrona wodniczki w Polsce i w Niemczech” współfinansowany przez europejski fundusz LIFE. Projekt ten, obejmujący również ostoje wodniczki na zachodnim Pomorzu, jest prowadzony przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

(OTOP). BbPN jest jednym z ważniejszych partnerów w tym projekcie, co nie dziwi, gdyż mamy „pod opieką” większość wodniczek lęgnących się w Unii Europejskiej.

W ramach tego projektu w maju br. odbędzie się w Biebrzańskim Parku Narodowym konferencja poświęcona ochronie wodniczki. Przyjadą na nią osoby ze wszystkich krajów, w których ten ptak występuje, od Senegalu po Rosję. Dzień przed konferencją spotkają się specjaliści z Grupy Roboczej ds. Ochrony Wodniczki, natomiast po konferencji odbędzie się spotkanie przedstawicieli rządów krajów – sygnatariuszy Memorandum of Understanding, specjalnego porozumienia w sprawie ochrony wodniczki, podpisanego przez większość krajów, gdzie ten ptak występuje (w tym Polski).

Jednym z efektów konferencji będzie wydanie „Podręcznika Ochrony Wodniczki” pod koniec przyszłego roku. W 2010 roku będziemy również liczyć wodniczki w BbPN.

Natura 2000 w dolinie Biebrzy

Ciąg dalszy ze str. 1.

Prace nad sporządzeniem projektu PZO rozpoczną się od drugiego kwartału 2010 r. a zakończą się w roku 2012. W pierwszym oraz w drugim roku trwania projektu będą prowadzone prace terenowe w celu uzupełnienia posiadanych danych przyrodniczych na temat stanu zachowania przedmiotów ochrony obszarów oraz perspektyw ich ochrony. W tym samym czasie będą prowadzone spotkania dyskusyjne z grupami interesariuszy³ dotyczące poszczególnych etapów tworzenia dokumentu PZO. Spotkania dyskusyjne dają lokalnej społeczności możliwość wpływu na planowane działania ochronne. Zachęcamy do aktywnej współpracy. Osoby zainteresowane udziałem w procesie sporządzenia planu zdań ochronnych powinny śledzić zakładkę Aktualności na stronie internetowej Biebrzańskiego Parku Narodowego. Ponadto informacje dotyczące spotkań i konsultacji będą przesyła-

Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Obecnie powierzchnia obszarów Natura 2000 jest przyrównywana do powierzchni Niemiec.

Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginieciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych (tj. alpejskiego, atlantyckiego, borealnego, kontynentalnego, panońskiego, makaronezyjskiego, śródziemnomorskiego, stepowego i czarnomorskiego). W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96 % powierzchni kraju) i alpejski (4 % powierzchni kraju).

Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne.

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl

ne listownie urzędów gmin oraz innym zorganizowanym grupom interesariuszy. Ze względu na ograniczone możliwości przestrzenne, czasowe i finansowe spotkań dyskusyjnych interesariuszy, zachęcamy do typowania przedstawicieli danego środowiska społecznego, którzy będą reprezentować interesy grupy w trakcie całego procesu planistycznego. Niepożądane jest, by w każdym spotkaniu uczestniczyła inna osoba z danej grupy.

WAŻNE: Wraz z postępem prac nad projektem PZO zostanie oddana do użytku internautów strona – portal internetowy, na którym będą umieszczane aktualne etapy postępowania. W ten sposób każdy będzie mógł śledzić postęp prac, wnieść zastrzeżenia i uwagi, itp. nie wychodząc z domu.

Więcej informacji:

<http://tinyurl.com/ydlk3d4>

<http://tinyurl.com/yebwvzw>

Uwagi i pytania dotyczące w/w tematu można kierować na adres: ubiereznoj@biebrza.org.pl

¹ **Gatunki roślin i zwierząt** oraz siedliska przyrodnicze wymienione odpowiednio w załącznikach I, II do Dyrektyw Ptasiej i Siedliskowej dla których został powołany dany obszar Natura 2000.

² **Plan zadań ochronnych** jest to dokument, w którym określa się stan wiedzy na temat przedmiotów ochrony obszaru, potrzebę pozyskania większej ilości informacji, zadania na przyszłość (np. koszenie 5000 ha bagien po 1 września) – co należy robić by zachować przedmioty ochrony we właściwym stanie ochrony wraz z wykonawcami i źródłem finansowania oraz zagrożenia i potencjalne konflikty.

³ **Interesariusz** – w zarządzaniu projektami to osoby lub instytucje, które nie są bezpośrednio zaangażowane w przedsięwzięcie, lecz jego wyniki mają na nie istotny wpływ, dlatego są żywo zainteresowane w pomyślnym jego ukończeniu. Z tego powodu opinie interesariuszy muszą być brane pod uwagę. Inna – szersza – definicja obejmuje wszystkie osoby, jednostki bądź instytucje, które zainteresowane są tym, aby projekt się udał lub nie udał.

Danuta Kuczyńska

Bez czarny (*Sambucus nigra*), nazywany inaczej lekarskim, należy rodziny przewiertniowatych (Caprifoliaceae). Rodzaj *Sambucus* obejmuje kilka gatunków użytkowych. Bez czarny roślinie formie wysokiego krzewu i najpiękniej wygląda, gdy kwitnie w postaci kremowych baldachów. W końcu sierpnia i we wrześniu zbierać można błyszczące, czarne owoce. Syrop z owoców bzu czarnego leczy kaszel i przeziębienie. Jagód używa się w połączeniu z innymi owocami, do wyrobu win, dżemów, soków i herbatek. Jeśli pozostawimy trochę owoców w ogrodzie do zimy, na pewno przyciągną do nas skrzydlate towarzystwo. A przecież nic tak nie cieszy zimą, jak ptasie głosy za oknem. Obecnie dostępne w sprzedaży są już ozdobne odmiany bzu czarnego. Mamy wśród nich „Lanciniate” o postrzępionych liściach czy odmianę czerwonoлистną „Black Beauty”, która kwitnie na różowo. Złociste liście posiada odmiana „Aurea”. Wszystkie odmiany ładnie się prezentują, szybko rosną i nie są wymagające w uprawie. Szczególnie polecam odmiany o ciekawych, kolorowych liściach, atrakcyjnie wyglądających przez cały okres wegetacji.

Kalina uwodzi nas urodą i zapachem kwiatów, kolorowymi owocami. Rodzaj Kalina (*Viburnum*) obejmuje około 150 gatunków. W Polsce naturalnie występują dwa gatunki: preferująca wilgotne podłoże kalina koralowa (*Viburnum opulus*) i lepiej znosząca suche stanowiska kalina hordowina (*Viburnum lantana*).

Kalina koralowa to wysoki i dekoracyjny krzew. Kwitnie na przełomie maja i czerwca. Później cieszy oko pięknymi koralami w kolorze czerwieni. Godna polecenia jest odmiana „Roseum”. Wyróżnia się dużymi, kulistymi kwiatostanami. Kwitnie obficie i ładnie komponuje się, z kwitnącymi w tym samym czasie, lilakami.

Jarzębina, czyli jarzab pospolity, znany jest chyba wszystkim. Zawdzięcza to swoim charakterystycznym owocom, które dojrzewając pod koniec lata, dzieciom kojarzą

Wiosna w ogrodzie. Sadzimy krzewy

Wiosna to czas pierwszych i najważniejszych prac w ogrodzie.

Warto zastanowić się, na czym będą polegały nasze ogrodowe porządki. Może, po srożej zimie, trzeba będzie rozstać się z wrażliwymi na mróz roślinami i zamienić je na nasze, rodzime gatunki krzewów? Oto kilka propozycji.

Owoce bzu nie tylko ładnie się prezentują ale zimą są atrakcyjną stołówką dla ptaków

Owoce kaliny niczym korale zdobią ogród jesienią

się z końcem wakacji, a tym samym pójściem do szkoły. Jarzęby pospolite rosną w całej Polsce – przy drogach, na miedzach, w lasach.

Do ogrodów polecam efektowną odmianę „Pendula”. Jej długie przewieszające się pędy sięgają nierzadko samej ziemi, a nawet mogą się po niej płożyć. Dojrzałe owoce utrzymują się aż do zimy i są ulubionym pokarmem gili, drożdów, jemioluszek. Są jadalne, ale dopiero po wysuszeniu lub przemrożeniu. Robi się z nich soki, nalewki (znany jarzębiak), dżemy i galaretki. Na przetwory najlepiej zbierać je po pierwszych przymrozkach. W ogrodzie jarzęby szczególnie dobrze wyglądają w kompozycjach naturalistycznych, np. w sąsiedztwie brzoź, sosen, świerków.

Ligustr, to podstawowy krzew żywopłotowy, a także roślina pszczelarska. Ten średniej wielkości, gęsto ugałęziony krzew liściasty widział chyba każdy, jest on bowiem zdecydowanie najpopularniejszą rośliną używaną w przypadku miejskich żywopłotów. Pod względem pokroju oraz kształtu liści ligustr pospolity bardzo przypomina trochę bukszpana wieczniezielonego. Białe i miododajne kwiaty ligustru są zebrane na końcach pędów w stożkowate kwiatostany podobne do występujących u lilaka, jednak znacznie od nich mniejsze. Duży walor dekoracyjny stanowią owoce ligustru. Mają one postać zebranych w grona małych, kulistych, błyszczących jagód, które mogą utrzymać się na

roślinie przez całą zimę. Jagody są lekko trujące dla ludzi, natomiast dla naszych sąsiadów za oknem stanowią cenne pożywienie.

Dereń. Niewiele jest roślin, które późną jesienią i zimą mogą cieszyć nas barwnym akcentem. Do nich zaliczamy dereń o kolorowych pędach. Rodzaj dereń obejmuje około 45 gatunków, z których w Polsce rodzimy jest tylko jeden - dereń świda (*C. sanguinea*). Wiele z nich to popularne, często uprawiane u nas rośliny ozdobne. Dekoracyjne są zarówno pędy, liście dereń, jak również ich kwiaty i owoce.

Liczne odmiany ozdobne mogą posiadać nietypowo zabarwione liście, w tym także biało obrzeżone, nakrapiane, np. odmiana „Spaethii”, „Elegantissima”. Kolor kwiatów i okres ich kwitnienia zależy od gatunku; do najbardziej efektywnych należą z pewnością jaskrawożółte kwiaty dereń jadalnego (*Cornus mas*), które pojawiają się bardzo obficie już pod koniec zimy, a więc na długo przed rozwojem liści. Jednak największą jego zaletą są jadalne i smaczne owoce, z których można zrobić królową nalewek – dereńiówkę.

Wszystkich zainteresowanych ubogaceniem swego ogródka w atrakcyjne, rodzime, pasujące do wiejskiej zagrody drzewa, krzewy i inne rośliny zapraszamy do odwiedzin naszej szkółki w Mieczach koło Grajewa. Mam nadzieję, że bogaty asortyment roślin i akcesoriów ogrodniczych, zadowolili najbardziej wymagającego miłośnika ogrodów i roślin.

„ABIES” Kuczyńscy s.c. Miecze 26, 19-206 Rajgród, tel. 86 273 41 16, fax. 86 273 43 01, kom. 602 749 933 e-mail: abies@abies.net.pl, www.abies.net.pl

Opinia Jakie są pozytywne i negatywne strony funkcjonowania sieci Natura 2000?

Pozytywy

Lech Magrel, dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku

Uważam, że Natura 2000 to szansa dla poprawy sytuacji ekonomicznej regionu i jego mieszkańców. Gwarantuje, iż rozwój lokalny będzie rzeczywiście zrównoważony, jest „ekologiczną etykietą” służącą promocji miejsca. System ten chroni przyrodę będącą bazą dla turystyki przyrodniczej i wysokiej jakości

rolnictwa. Natura 2000 wspiera rolnictwo przyjazne przyrodzie m.in. poprzez osobny pakiet rolnośrodowiskowy „Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000”. Dzięki Naturze samorządy lokalne i mieszkańcy mają preferencje w dostępie do niektórych funduszy. Stereotypem jest mówienie, że Natura 2000 to obowiązek wykonywania kosztownych ocen oddziaływania na środowisko. Wykonuje się je tylko dla przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – dotyczy to także inwestycji poza obszarami Natura 2000.

Negatywy

Jacek Kaczorowski, przewodniczący Rady Miejskiej w Suchowoli, rolnik ze wsi Karpowice

Moim zdaniem w całej idei Natury 2000 bardzo ważny jest człowiek. Powinien on być traktowany podmiotowo. W chwili obecnej odnośnie wrażenie, że człowiek w Naturze 2000 traktowany jest bardzo przedmiotowo. Na terenach Natury 2000 utrudnia się m.in. użytko-

wanie łąk, ogranicza możliwości rozwoju miejscowości i rozbudowy infrastruktury np. kanalizacji czy oczyszczalni ścieków. Dokumenty i procedury do uzyskania odpowiednich pozwoleń na inwestycje są kosztowne, skomplikowane i długotrwałe. Gminy i społeczność lokalna zamiast zyskiwać często traci. Miejscowości położone na terenie Natury 2000 i rolnicy tam gospodarujący powinni otrzymać „zielone światło inwestycyjne” i dodatkową pomoc by być jak najmniejszym obciążeniem dla środowiska naturalnego i wspierać funkcjonowanie tych obszarów. Czy tak jest teraz?

Jak wyciąć drzewo zgodnie z prawem

Wraz z nastaniem wiosny zabieramy się za porządki. Niejednokrotnie mogą one być związane z usunięciem drzew i krzewów. Zanim jednak zetniemy drzewo upewnijmy się, że robimy to legalnie. Wycinka drzew bez zezwolenia może kosztować nas nawet kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Przykład jak nie wycinać drzew. Te wierzby tworzyły piękny szpaler – tradycyjny i coraz rzadszy element rolniczego krajobrazu. Należało je tylko „ogłowić” nie naruszając pni. Za takie wycięcie grozi poważna kara

Każdy kto nosi się z zamiarem wycięcia drzew czy usunięcia krzewów, również na własnej posesji, musi posiadać odpowiednie zezwolenie. Kwestie te reguluje Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009 r. nr 151, poz. 1220).

Do kogo po zezwolenie

Zezwolenia, na wniosek posiadacza nieruchomości, który planuje wycinkę drzew lub krzewów udziela wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Jeśli jednak wycinka dotyczy nieruchomości położonej na obszarze parku narodowego lub rezerwatu przyrody potrzebna jest odpowiednio zgoda dyrektora parku lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W przypadku gdyby nieruchomości wpisana była do rejestru zabytków – zgodę wydać musi wojewódzki konserwator zabytków.

– Aby ułatwić i przyspieszyć wydawanie zezwoleń przygotowaliśmy gotowy wzór wniosku o wycinkę drzew. Wniosek

i zezwolenie nie podlegają opłatom skarbowym – mówi Grzegorz Dudkiewicz z Urzędu Miejskiego w Goniądzu.

Wniosek zawiera m.in. takie podstawowe dane jak: imię i nazwisko i adres posesji, gdzie ma odbyć się wycinka, tytuł prawny do posesji, nazwę gatunku drzewa lub krzewu planowanego do usunięcia, obwód pnia drzewa mierzony na wysokości 1,3m, przeznaczenie terenu, na którym planujemy wycinkę, przyczyny i termin zamierzonego usunięcia drzew lub krzewów.

– Wnioski staramy się rozpatrywać praktycznie od ręki. Jednak decyzja zezwalająca na wycinkę poprzedzona jest wizją terenową w obecności właściciela nieruchomości i oględzinami drzew zaplanowanych do wycięcia – dodaje Dudkiewicz.

Wydanie zezwolenia często uzależnia się od posadzenia nowych drzew i krzewów w miejsce usuwanych.

Kiedy bez zezwolenia

Jest kilka przypadków kiedy zezwolenie na wycinkę nie jest potrzebne. Dotyczy to m.in. drzew: owocowych (z wyjątkiem rosnących

w granicach rezerwatu przyrody, parku narodowego oraz terenu wpisanego do rejestru zabytków), młodszych niż 5 lat, rosnących na plantacjach drzew i krzewów.

Opłaty za wycinkę

Za wycięcie drzewa lub usunięcie krzewów pobierane są opłaty, które co roku ustala Minister Środowiska w stosownym rozporządzeniu. Opłaty uzależnione są od gatunku usuwanego drzewa oraz jego średnicy na wysokości 130 cm (opłaty naliczane są za każdy cm średnicy). Dla przykładu stawka za 1 cm obwodu pnia na wysokości 130 cm w przypadku sosny, świerka czy brzozy wynosi 33,69zł/cm (2010r.) Opłata za usunięcie krzewów jest stała i wynosi w 2010r. – 228,99zł/m² powierzchni pokrytej krzewami.

Stawki te podlegają waloryzacji o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów konsumpcyjnych przyjętych w ustawie budżetowej.

Kiedy bez opłat

Warto wiedzieć, że nie zawsze poniesiemy opłatę za wycinkę drzew. Opłat nie pobiera się w ka-

żdym przypadku kiedy nie jest wymagane zezwolenie na wycinkę. Opłat nie poniesie także osoba fizyczna, która uzyskała zezwolenie na wycinkę drzewa z własnej posesji (pod warunkiem, że wycinka nie jest związana z prowadzeniem działalności gospodarczej a dotyczy celów mieszkalnych). Nie pobiera się opłat za drzewa, które obumarły lub nie rosną szansy na przeżycie z przyczyn niezależnych od posiadacza nieruchomości oraz za drzewa, które zagrażają bezpieczeństwu mienia lub ludzi w istniejących obiektach budowlanych.

Uwaga! Kary!

Za brak zezwolenia na wycinkę drzew i usunięcie krzewów organ wydający zezwolenie wymierza pieniężną karę administracyjną. Wynosi ona trzykrotną wartość stawki za opłaty za usunięcie drzew. Niejednokrotnie kary te sięgają kilkunastu, kilkadziesiąt a nawet kilkuset tysięcy złotych. Kary jednak są wymierzane nie tylko za brak zezwolenia, ale również za zniszczenie drzew lub krzewów spowodowanych niewłaściwym wykonywaniem zabiegów pielęgnacyjnych,

Fot. P. Talała

Przykładowe naliczenie opłat i kar za wycięcie brzozy brodawkowatej

obwód (O) – 75 cm
stawka (S) – 33,69zł
współczynnik różnicujący (W) – 2,37

Opłata
– 75 x 33,69 x 2,37 = 5 988,40zł

KARA – 17 965,20zł

wykonywaniem robót ziemnych czy używaniem sprzętu mechanicznego. Kary nie ominą nas za zniszczenie drzew środkami chemicznymi.

Zanim więc wytniemy drzewo udajmy się do urzędu gminy lub urzędu miasta i upewnijmy się, że nie spotka nas przykra niespodzianka. Dołóżmy też wszelkich starań by podczas prac budowlanych oraz jakichkolwiek innych prac przy użyciu sprzętu mechanicznego nie doszło do okaleczeń i zniszczenia drzew czy krzewów.

Drzewa – cenny element przyrody

Nim podejmiemy decyzję o wycince drzew czy usunięciu krzewów sprawę należy uważnie przemyśleć. Pamiętajmy – drzewa i krzewy to bardzo cenny i niezastąpiony element krajobrazu. Trudno wyobrazić sobie biebrzańskie zagony bez głowiastych wierzb, kęp z zaroślami bzu czarnego, dzikiej róży czy sliw. Drzewa i krzewy dają schronienie ptakom, dla wielu gatunków to niezastąpione miejsca gniazdowania i przebywania. Wreszcie to ozdoba naszych domostw i siedlisk.

Rozmawiał A. Wiatr

Rozmowa z Panem Kazimierzem Gwiazdowskim – posłem PiS na Sejm VI kadencji, członkiem m.in. Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Udziela się Pan w Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa – proszę powiedzieć czym zajmuje się ta komisja?

Do głównych zadań Komisji należą sprawy ochrony i kształtowania środowiska oraz nieodnawialnych jego zasobów, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, dróg wodnych śródlądowych, meteorologii i hydrologii, geologii oraz leśnictwa i gospodarki leśnej, opiniowanie projektów ustaw, opiniowanie projektu budżetu państwa.

Czy w związku z pracą w tej Komisji otrzymuje Pan dużo pytań od społeczności lokalnej i czego dotyczą te pytania?

Najwięcej pytań otrzymuję od lokalnych samorządowców. Przez 16,5 roku byłem wójtą gminy i doskonale wiem z jakimi problemami borykają się samorządy. Najwięcej pytań i próśb dotyczy pomocy związanej z definitywnym zamykaniem gminnych składowisk odpadów niespełniających norm. Była również prośba mieszkańców wsi Karpowice z gminy Suchowola, dotycząca zalewania ich łąk przez rzekę Brzozówkę. Dużo pytań otrzymuję również od mieszkańców, a także stowarzyszeń, dotyczących obecnych prac w Komisji na temat upraw Genetycznie Modyfikowanych Organizmów (GMO). Wiele pytań dotyczy także obszarów Natura 2000, których w naszym województwie jest wyjątkowo dużo. Jeżeli otrzymuję jakieś zapytania lub próśby to wtedy składam interpelację albo zapytanie poselskie do właściwego ministra, na które otrzymuję odpowiedzi i kieruję je do zainteresowanych osób. Wszystkie odpowiedzi na zapytania umieszczam również na swojej stronie internetowej: www.kazimierzgwiazdowski.pl Można je znaleźć także na stronie Sejmu RP <http://www.sejm.gov.pl/poslowie/posel6/116.htm>

Jakie jest Pana największe osiągnięcie podczas pracy w tej Komisji?

Moim największym osiągnięciem w trakcie dotychczasowej pracy w Komisji było przedłużenie funkcjonowania składowisk odpadów

Dla ludzi, dla środowiska

Posel Gwiazdowski jest stałym gościem „Sianokosów Biebrzańskich”

na Podlasiu. Składowiska, które miały być zamknięte z dniem 31 grudnia 2009 roku mogły być użytkowane przez kolejne 2 lata do chwili wybudowania nowych zakładów utylizacyjnych. W województwie podlaskim do zamknięcia przewidziane były 43 składowiska. Na mój wniosek zostało zwołane posiedzenie Komisji, w którym uczestniczyli samorządowcy. Odbiło się także spotkanie z Ministrem Środowiska i działania te pozwoliły osiągnąć zamierzony cel. We współpracy z samorządami pomogłem pozyskać środki finansowe na realizację takich inwestycji jak budowa kanalizacji sanitarnej, budowa ścieżek edukacyjnych i tym podobnych przedsięwzięć.

Natura 2000 – europejska sieć ekologiczna – dla ekologów wydaje się być skutecznym narzędziem zachowania wspólnego dziedzictwa przyrodniczego Polski i Europy. Dla społeczności lokalnej, inwestorów wydaje się być niechcianym „dzieckiem” – jak Pan myśli, gdzie leży przyczyna braku akceptacji czy zrozumienia funkcjonowania Natury 2000?

W pierwszej wersji obszary Natura 2000

zostały wyznaczone bez należytej inwentaryzacji, co spowodowało, że wiele obszarów, które stały się obszarami Natura 2000 nie powinno nimi być. Obszary Natury 2000 kolarzą się również z pewnymi ograniczeniami inwestycyjnymi – sami byliśmy tego świadkami przy budowie obwodnic Augustowa czy też Wasilkowa. To spowodowało, że ludzie niechętnie odnoszą się do tego typu form ochrony przyrody. Około 43% obszarów województwa podlaskiego znajduje się w sieci Natura 2000, jest to najwięcej w skali kraju, a średnia krajowa wynosi ok. 15,8%. Przyczyną braku akceptacji wynika moim zdaniem z małej świadomości społeczeństwa na temat obszarów Natura 2000. Ludność mieszkająca na tych obszarach powinna wiedzieć co może, a czego nie może na tych obszarach robić. Dla takiej ludności powinien powstać rządowy program osłony dający jej pewną rekompensatę. Ludzie powinni mieć przyrodo i dbają o swoje środowisko naturalne.

Odkąd w Polsce pojawiły się obszary Natura 2000 odnoszę wrażenie, że sprawy parków narodowych zeszyły na dalszy plan

w polityce państwa dotyczącej ochrony przyrody. Z roku na rok otrzymują one coraz mniejsze środki z budżetu państwa, które nie wystarczają nawet na pokrycie bieżącego funkcjonowania parków, nie mówiąc o wykonywaniu zadań związanych z ochroną przyrody – czy uważa Pan, że w tej kwestii uda się coś zmienić na lepsze? Czy pracownicy parków narodowych mogą liczyć na Pana wsparcie?

Obecny rząd w wyjątkowy sposób stara się oszczędzać na wszystkich, a przede wszystkim na administracji publicznej, mówiąc krótko na wszystkim co nazywamy „budżetówką”. Ministrowie przekazują zadania do wykonania swoim resortom bez zapewnienia odpowiednich środków finansowych na ich realizację. Podobną politykę rząd stara się prowadzić w odniesieniu do parków narodowych, ale jest to polityka bardzo niebezpieczna, która może doprowadzić do ograniczenia działalności parku a wówczas nie będzie on spełniał misji, do jakiej został powołany. Z pracy w parku mogą zacząć odchodzić fachowcy do lepiej płatnych zajęć, czego następstwem będzie problem braku wysoko wykwalifikowanej kadry w parkach. Jako wójt gminy pracowałem nad powołaniem do życia Biebrzańskiego Parku Narodowego i zawsze, jeżeli tylko zajdzie taka potrzeba, będę wspierał działalność parków narodowych.

Jaki problem związany z ochroną środowiska i ochroną przyrody uważa Pan za najpilniejszy do załatwienia w naszym regionie i jaki ma Pan pomysł na jego rozwiązanie?

Najważniejszym problemem do rozwiązania w naszym regionie jest zagospodarowanie odpadów stałych, gdyż w obecnym stanie prawnym nie ma „właścicieli” odpadów. Żeby ten problem rozwiązać powinno się jak najszybciej uchwalić nową ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i przekazać wszystkie kompetencje w tym zakresie jednostkom samorządu terytorialnego. Powinien powstać rządowy program wsparcia dla naszego województwa, który wspomagałby na obszarach Natura 2000 budowę przyzgodowych oczyszczalni ścieków, a także budowę biogazowni i zagospodarowanie wszystkiego, co jest wytwarzane w gospodarstwie domowym.

Pana ulubione miejsce w Biebrzańskim Parku Narodowym?

Biały Grąd, mam z nim wiele miłych wspomnień z dzieciństwa.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał A. Wiatr

Rozmowa z Panem Antonim Mikuckim, rolnikiem ze wsi Okrasin w Gminie Radziłów, którego hobby jest rzeźbienie i majsterkowanie w drewnie.

Skąd pomysł na takie hobby?

Wszystko tak samo z siebie wyszło. Już od kilku lat pomysł by spróbować rzeźbienia i majsterkowania w drewnie tkwił w mojej głowie. Nigdy nie było wystarczająco dużo czasu, gospodarka, dzieci. Kiedyś zrobiłem taki mały dekoracyjny wóz do ogródka. Od tamtej pory zawsze mnie do tego ciągnęło. Teraz mam trochę więcej czasu, szczególnie zimą. Schodzę więc do piwnicy i dłubię w drewnie.

Co Pan najczęściej rzeźbi i jaką techniką?

Wykonuję przeróżne rzeźby – najczęściej jednak ptaki; bociany, łabędzie, gęsi, koguciki. Czasem też postaci ludzkie albo grzyby. Są też kwiatki, koniki ale również przedmioty bardziej użytkowe jak np. kwietniki. Wykonuję to bardzo prostą techniką. Używam naj-

Pan Antoni posiada różne rzeźby – prym wiodą koguciki, bociany i gęsi

Pan Antoni wraz ze swymi rzeźbami

Koguciki na drucikach

Bagna Biebrzańskie to przede wszystkim unikalna przyroda. Jednak równie interesujące jest dziedzictwo kulturowe oraz miejscowa twórczość mająca często swój bardzo lokalny, niepowtarzalny wymiar.

częściej siekierki i noży. Nie są to więc rzeźby bardzo detaliczne i skrupulatnie wykonane. Ot, taka twórczość ludowa.

Jak Pan zdobi Pan swoje prace?

Najczęściej maluje je farbą olejną – wzory jakie stosuje są jednak bardziej moją fantazją niż powiązaniem z rzeczywistymi kolorami np. ptaków. Czasem jest to tylko surowe drewno bez żadnych ozdób.

Co Pan robi ze swoimi rzeźbami?

Różnie z tym bywa. A to ofiaruję komuś w prezencie, część zdobi nasz ogródek i podwórko, czasem z kimś zahandluję, wymienię na coś innego. Od czasu do czasu próbuję sprzedać. Może będzie to jakaś pamiątka dla turystów odwiedzających nasze okolice.

Dziękuję za rozmowę i zapraszam w maju na nasze Targi Produktu Lokalnego do Osowca-Twierdzy.

Zainteresowanym podajemy adres Pana Antoniego: Antoni Mikucki, Okrasin 37.

ROZMOWA Z...

2010 Rok Wodniczki

MARZEC

19-21.03 Targi Turystyczne w Białymstoku

24-28.04 Festiwal Filmowy „Braci Wagów” w Tykocinie

23-24.03 Dąbrowa Białostocka – Pokazy pisania pisanek

28.03 Suchowola – Tradycje Świąt Wielkiej Nocy

Marzec Lipsk – Warsztaty pisankarskie

28.03 Lipsk – Gminny i Rejonowy Konkurs na Pisanek i Palmę Wielkonoćną – podsumowanie

KWIECIEŃ

10-11.04 XXXII Wszelchnica Biebrzańska „Z życia owadów – szkodliwe czy pożyteczne”

23-25.04 XIV Krajowy Zlot Przewodników Turystycznych (Goniądz)

25.04 Dzień Ziemi na Polach Mokotowskich w Warszawie

11.04 Suchowola – VI Turniej Tańca Towarzyskiego „Centre of Europe Cup”

MAJ

02.05 Targi Produktu Lokalnego „100 Pomysłów dla Biebrzy”

10-14.05 Konferencja wodniczka CEiZ BbPN,

21.05 Wojewódzki Konkurs wiedzy o Biebrzańskim Parku Narodowym

26-30.05 Spływ pracowników parków narodowych (Kumiałka – Biebrza)

28.05 Międzywojewódzki Konkurs wiedzy o Biebrzańskim Parku Narodowym

03.05 Lipsk – uroczystość obchodów 3-go Maja (festyn, zabawa ludowa)

02.05 Dąbrowa Białostocka – Festyn Majowy Maj – Dąbrowa Białostocka – III Wojewódzki Konkurs recytatorski poezji twórców regionalnych „Z nad Biebrzy” >>

Kalendarium imprez organizowanych w dolinie Biebrzy w roku 2010

Co roku w dolinie Biebrzy i najbliższym sąsiedztwie odbywa się szereg imprez, na których warto być. Mają one charakter kulturowo-edukacyjny. Wiele z nich nawiązuje do biebrzańskiej przyrody i naszego dziedzictwa kulturowego.

W imieniu organizatorów już dziś wszystkich serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału.

29.05-30.05 Lipsk „Dni Lipska”,
29.05-30.05 XV Dni Dąbrowy Białostockiej
30.05 Suchowola – XIV Cross Trzeźwości

CZERWIEC

27.06 Zawody wędkarskie o Puchar Dyrektorów PZW, BbPN, NPN, WOSiR

06.06 Goniądz III Przegląd Piosenki „Śpiewamy i gramy naturalnie”

26.06 Lipsk Noc Świętojańska

26-27.06 Wizna Noc Świętojańska

27.06 Goniądz Biebrzański Kiermasz Rękodzieła i Produktów Lokalnych III Regaty Łodzi Pychowych Turniej służb mundurowych

27.06 Goniądz Noc Świętojańska >>

LIPIEC

Goniądz – „Podlaski Tygiel” – letni przegląd zespołów folklorystycznych (każda niedziela lipca) >>

02-04 Suchowola – Europarada Orkiestr Dętych w Centrum Europy – Suchowola 2010

10.07 Lipsk „Piknik Biebrzański”

25.07 Trzciannie Dni Trzciannego festyn rekreacyjno-sportowy

25.07 Trzciannie „VI Przegląd Rękodzieła i Twórczości Ludowej Podlasia

25.07 Lipsk „Lipcowe smaki” >>

SIERPIEŃ

07.08 Eliminacje do Biebrzańskich Sianokosów – Długa Luka,

21.08 Mistrzostwa Europy w Koszeniu Bagiennych Łąk dla przyrody „Biebrzańskie Sianokosy” w BPN

22.08 Targi Ginących Zawodów i Produktu Lokalnego.

07.08 Lipsk „Piknik Biebrzański”

08.08 Goniądz „Seniorada 2010”

22.08 Suchowola – Wystawa koni zimnokrwistych

28.08 Lipsk – „Pożegnanie wakacji” – festyn ludowy >>

WRZESIEŃ

05.09 Dąbrowa Białostocka – Dożynki Gminne w Różanymstoku;

08.09 Obchody rocznicy bitwy partyzanckiej 9 psk AK z Niemcami – Rajgród/Grzędy

10-12.09 Wizna „Złot pamięci września”

12.09 Lipsk Dożynki gminne

LISTOPAD

Forum Samorządowe Gmin Biebrzańskich – spotkanie władz samorządowych w CEiZ BPN w Osowcu-Twierdzy

11.11 Lipsk uroczystość z okazji Święta Niepodległości

– Dąbrowa Białostocka – Przegląd pieśni patriotycznej

– Dąbrowa Białostocka – Konkurs literacki im. Mikołaja Samojlika

GRUDZIEŃ

19.12 Goniądz Podlaska Wigilia Narodów

Grudzień – Dąbrowa Białostocka – II Dąbrowski Pojedynk Kabaretowy „Dąbia 2010”

Źródło: informacje o imprezach organizowanych przez samorządy nadesłane zostały z poszczególnych urzędów miast i gmin lub ich organów. BPN nie ponosi odpowiedzialności za ewentualną zmianę terminu organizowanych imprez.

Opracowali: A. Grygoruk, M. Ramotowski

Legenda:

Ciemniejszym kolorem zaznaczyliśmy imprezy organizowane i współorganizowane przez BPN i inne podmioty

Jaśniejszym kolorem zaznaczyliśmy imprezy samorządowe

Nowa Rada Naukowa Biebrzańskiego Parku Narodowego

Zgodnie z art. 95 pkt. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (DZ.U. z 2009r. Nr 151 poz 1220) przy dyrektorze parku narodowego działa rada naukowa parku narodowego, będąca organem opiniodawczym – doradczym w zakresie ochrony przyrody.

Członków rady naukowej parku narodowego, zgodnie z art. 98 ust 1 ww. ustawy, powołuje w liczbie od 10 do 20 na kadencję trwającą 5 lat, minister właściwy do spraw środowiska w drodze zarządzenia.

W dniu 8 grudnia 2009r. została powołana Rada Naukowa Biebrzańskiego Parku Narodowego w składzie (układ alfabetyczny):

1) prof. dr hab. Tomasz Borecki – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego,

2) dr inż. Zbigniew Borowski – Zakład Ekologii Instytutu Badawczego Leśnictwa w Sękocinie,

3) mgr Zdzisław Dąbrowski – Wójt Gminy Trzciannie,

4) prof. dr hab. Wiesław Dembek – Instytut Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach,

5) doc. dr hab. Piotr Głowacki – Instytut Geofizyki PAN w Warszawie,

6) dr Grzegorz Grzywaczewski – Katedra Zoologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne,

7) prof. dr hab. Włodzimierz Jędrzejewski – Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży,

8) dr inż. Bogdan Jaroszewicz – Stacja Geobotaniczna Uniwersytetu Warszawskiego w Białowieży,

9) mgr inż. Tomasz Kułakowski – Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków,

10) Tomasz Kłosowski – Towarzystwo Biebrzańskie,

11) dr Wiktor Kotowski – Uniwersytet Warszawski,

12) dr hab. Roman Kujawa – Uniwersytet Warmiński – Mazurski w Olsztynie,

13) mgr inż. Andrzej Lićwinko – Zarząd Związku Komunalnego Biebrza,

14) mgr inż. Marek Masłowski – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku,

15) dr Przemysław Nawrocki – Mazowiecko – Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne, WWF Polska,

16) dr hab. Tomasz Okruszko – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego,

17) mgr inż. Adam Sieńko – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku,

18) doc. dr hab. Jerzy Solon – Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w Warszawie,

19) dr hab. Jan Taylor – Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku,

20) prof. dr hab. Jan Żelazo – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego.

W dniu 5 marca br. odbyło się pierwsze posiedzenie obecnej Rady, na którym m.in. dokonano wyboru przewodniczącego i prezydium rady.

Przewodniczącym Rady Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego na najbliższe 5 lat został wybrany dr hab. Tomasz Okruszko.

Tomasz Okruszko – profesor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, prodziekan ds. nauki na Wydziale Inżynierii i Kształtowania Środowiska. Kierownik wielu projektów badawczych z zakresu inżynierii i kształtowania środowiska. Doświadczenie zawodowe zdobywał także dzięki licznym stażom zagranicznym, m.in. w Belgii, Holandii i USA. Autor i współautor licznych opracowań naukowych, od lat związany z badaniami hydrologicznymi doliny Biebrzy. W Radzie Naukowej BPN zasiada po raz drugi.

Tokujące samce bataliona

Fot. G. i.T. Kłosowscy

Batalion – osobliwość Bagien Biebrzańskich

Opracował A. Wiatr

Kto choć raz widział samca bataliona w szacie godowej bez wątpienia stwierdzi, że jest to ptak niezwykły!

Różnorodność barw upierzenia (od bieli po czerń), charakterystycznie nastroszone pióra wokół szyi tworzące tzw. kryzę oraz energiczne i efektowne zachowanie samców podczas toków zdecydowanie wyróżniają je nie tylko od samic, lecz również od innych ptaków wodno-błotnych. Gody bataliona rozpoczynają się na przełomie kwietnia i maja. Na niewielkich, lekko wyniesionych i suchszych miejscach tzw. arenach gromadzi się zazwyczaj kilkanaście samców. Odbywają tu pozornie zaciekle i krwawe walki. Ptaki tańczą, podskakując i strojąc swoje „pancerze” z piór, tworząc tym samym niepowtarzalne widowisko.

Batalion – ptak mokradel

Batalion jest ptakiem wodno-błotnym należącym do siewkowatych. Dzięki swojej smukłej budowie tułowia, wydłużonych nogach i dziobie doskonale przystosował się do życia na mokradłach. Batalion żywi się głównie drobnymi bezkręgowcami wydobywanymi z błotni-

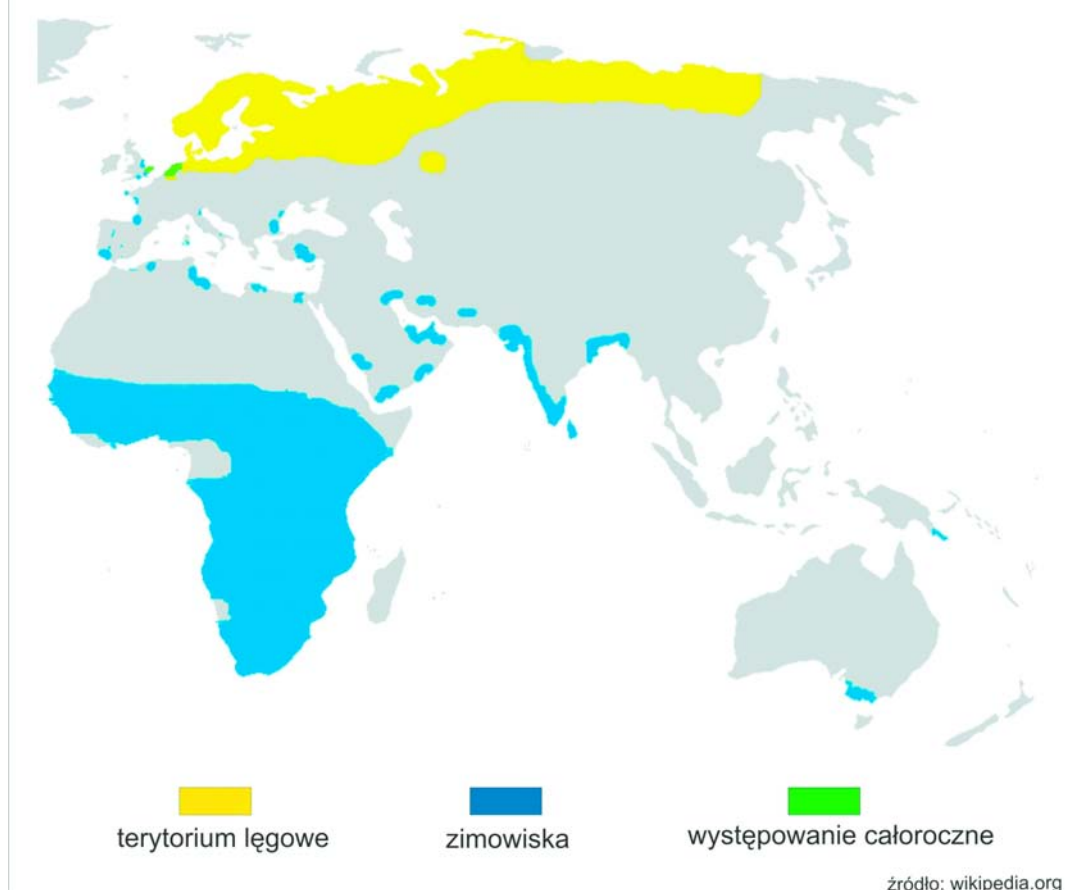
stego podłoża. W szczególności ptaki te preferują środowiska z niską wykoszoną lub wygryzioną roślinnością.

Gniazdo bataliona znajduje się zazwyczaj w niewielkim zagłębieniu wyścielonym trawami. Samica składa tam 4 jaja. W odróżnieniu od innych przedstawicieli rodziny, bataliony nie łączą się w pary i samica sama wysiaduje jaja oraz wychowuje pisklęta.

Batalion – gatunek zagrożony

Choć ojczyzną bataliona jest tundra położona w Skandynawii i Azji, ptak ten jeszcze kilkadziesiąt lat temu był dość liczny na Bagnach Biebrzańskich. Z łatwością był również rozpoznawalny przez większość mieszkańców doliny Biebrzy. Niestety, z powodu zarastania biebrzańskich łąk oraz osuszania się bagien, batalion jest obecnie bardzo rzadkim gatunkiem lęgowym! W dużych stadach można je obserwować tylko na wiosennych przelotach, kiedy odpoczywają i odbywają toki na naszych bagnach. Liczebność tego gatunku również w innych częściach świata wykazuje tendencje spadkowe. Dlatego czynna ochrona przyrody m.in. poprzez wykaszanie łąk bagiennych stosowana w Biebrzańskim Parku Narodowym odgrywa tak ważną rolę dla przetrwania tego gatunku.

MAPA ZASIĘGU WYSTĘPOWANIA BATALIONA *Philomachus pugnax*

Wiosenna galeria

Fot. I. Tałałaj

Fot. A. Dobrydno

Fot. A. Dobrydno

Fot. A. Dobrydno

Fot. I. Tałałaj

Gorąco zapraszamy
do Parku:

2 maja na Targi Produktu Lokalnego „Sto pomysłów dla Biebrzy”;

21 sierpnia na Mistrzostwa Europy i Polski w Koszeniu Bagiennych Łąk dla Przyrody „Biebrzańskie Sianokosy”;

22 sierpnia na Targi Ginących Zawodów i Produktu Lokalnego.

Uwaga! Nowe ceny biletów i licencji wędkarskich w 2010 r.

Biebrzański Park Narodowy zmienił obowiązujące ceny kart wstępu w 2010 r. I tak na szlaki piesze karta normalna kosztuje 5 zł/os./dzień, a ulgowa 2,50 zł/os./dzień. Natomiast na spływy kajakowe karty kosztują od-

powiednio: 6 zł i 3 zł. Nie zmieniła się opłata za korzystanie z odcinka szlaku kajakowego Osowiec – Brzostowo do 23 czerwca i wynosi 5 zł za osobę. Podwyższeniu uległy też opłaty za licencje wędkarskie. Licencja roczna z łodzi i brzegu to wydatek 120 zł. Za licencję roczną z brzegu zapłacimy 100 zł. Za możliwość połowu za okres 14 dni turyści zapłacą 50 zł. Koszt wędkowania za 1 dzień wynosi 12 zł.

Rośnie ilość turystów odwiedzających Biebrzański Park Narodowy

Mimo mało obiecującego pod względem turystycznym sezonu 2009 (kryzys gospodarczy, deszczowa aura) w 2009 roku sprzedaż kart wstępu do BbPN wyniosła 33 478 sztuk, z czego w samym lipcu 7006 sztuk. W ciągu ostatnich 3 lat

sprzedaż kart wstępu wzrosła o ok. 30% (25 689 szt. w 2007 r.).

Sprzedaż licencji wędkarskich w 2009 r. wyniosła 5388 szt.

Pragniemy wspomnieć, że ilość odwiedzających Park turystów liczona jest na podstawie sprzedanych kart wstępu oraz licencji wędkarskich. Z każdym rokiem powiększamy sieć punktów komisowych, gdzie można kupić tak karty wstępu jak i licencje wędkarskie. W tym miej-

scu pragniemy podziękować wszystkim prowadzącym sprzedaż kart wstępu i licencji wędkarskich do BbPN za ich pracę. Na wyróżnienie zasługują Ci, którzy sprzedali ponad 1000 kart wstępu. W 2009 r. byli to: Katarzyna Ramotowska – Biebrza Eco Travel – 2355 sprzedanych biletów na szlaki lądowe, Adam Raczkowski – „Dworek na końcu świata” – 1625 sprzedanych kart wstępu na szlaki lądowe i wodne, Joan-

na i Robert Dębowski Gospodarstwo agroturystyczne „Dolina Biebrzy” – 1397 sprzedanych biletów na spływy kajakowe oraz „Zagroda Kuwasy” w Woźnejwsi – 1025 sprzedanych biletów na szlaki lądowe.

Wszystkim prowadzącym działalność turystyczną życzymy jeszcze lepszego sezonu w 2010 r.

Więcej informacji o turystyce znajdziesz w zakładce „Turystyka” na stronie www.biebrza.org.pl

Biebrzańskie Wieści – gazeta informacyjna Biebrzańskiego Parku Narodowego.
Wydawca: Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza 8, 19-110 Goniądz. Tel. 85 738-06-20.
www.biebrza.org.pl. Redaktor: Artur Wiatr. E-mail: awiatr@biebrza.org.pl
Zespół Redakcyjny: Ewa Wiatr, Andrzej Grygoruk, Piotr Tałałaj, Cezary Werpachowski, Mariusz Ramotowski.
Projekt graficzny i skład: Tomasz Bogusławski. E-mail: tboguslawski@gmail.com

Gazeta została sfinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Białymstoku